

תוכן

2.....	מבוא.....
3.....	אסלום המרחב.....
7.....	אתיופיה.....
7.....	אסלאם באתיופיה.....
8.....	אחמד אבן אל גאזי ומלחמת אדאל- אתיופיה.....
10.....	סיכום.....
11.....	ביבליוגרפיה.....

מבוא

תהליך אסלום אתיופיה בדומה לתהליך איסלום מדינות אפריקאיות נוספות, מהווה חוליה בשרשרת תהליך התאסלמות עולמי. היום האסלום חולש הן על מדינות המערב והן על מדינות אפריקה, אסיה ואמריקה במטרה להגדיל עוד ועוד את מספר המאמינים המוסלמים¹.

אסלאם היא אחת משלושת הדתות המונותאיסטיות אשר נוסדה בשנת 610 לספירה על ידי הנביא מוחמד. אחת ממצוות האסלאם אשר נוספה לה במהלך השנים היה הג'יהאד- הפצת דת האסלאם (אסלום המרחב) באיזורי מתאסלמים, אזורים כבושים ובאזורי מלחמה.

לאסלום המרחב יש חשיבות רבה ביותר בדת האסלאם הנובעת מהדרישה הדתית להפצת הדת. המוסלמים נקטו במהלך השנים בדרכים רבות על מנת לאסלם מרחבים שונים. בתחילה כאשר המוסלמים כבשו שטחים רבים הם נקטו בחוקים ברורים לגבי אותם "ד'ימים", בני החסות אשר נמצאים תחת שטח כבוש. עם השנים, חוקים אלה ננטשו ושונו והחל תהליך אסלום אגרסיבי אשר בא לידי ביטוי ברבדים שונים החל מחינוך דתי אשר ישפיע על ה"דור הבא" וכלה בפעולות אלימות ביותר אשר כופות שינוי דת ואסלום.

עבודה זו תבחן את אסלום אתיופיה כמקרה מבחן לאסלום המרחב תוך התעמקות באחמד אברהים "גראן" ופעולותיו הצבאיות הלוחמניות שנקט למען אסלום המרחב האתיופי וכן השלכות פעולות אלה.

---

¹ אייל, אחיקר. (2015). "האסלאם כנגד העולם", מכון פישר למחקר אסטרטגי אוויר וחלל.
<http://www.fisherinstitute.org.il/?CategoryID=22&ArticleID=123>

אסלום המרחב

ראשיתו של אסלום המרחב האתיופי אשר בא לידי ביטוי ביצירת התשתית לאתיופיה של אקסום היה בהגירה שהגיעה מחצי האי ערב בראשית האלף הראשון לפני הספירה. הגירות נוספות אשר ליוו את השנים הבאות הביאו לחיזוק הדרגתי של היישוב העירוני הראשון ואלה התגברו אחרי עליית האסלאם. אסלום המרחב החל בעיר הראר אשר הוקפה חומה וצו בה מסגדים ומוסדות לימוד אסלאמיים. במאה ה-13 התמקם בה שיח צופי בשם אבאדיר בייסד בה "אחוזה" אסלאמית עממית, טריקה צופית².

מאפיין משמעותי בתהליך אסלום המרחב היה החינוך. החינוך האסלאמי התרחב באפריקה וחשיבותו הלכה ועלתה ובהתאם לכך גם הפצת דת האסלאם בקרב יושבי אפריקה. גם הפן המשפטי היה שחקן משמעותי באסלום המרחב האפריקאי. רבים מאנשי הדת שהגיעו מחצי האי הערבי המשיכו בניסיונותיהם להנחיל את המשפט האסלאמי בכל האסכולות למרות שמערכת משפט אסלאמית משמעותית לא התקיימה באפריקה.

מבחינה מדינית דתית, פריצת הדרך באסלום המרחב האתיופי באה בעקבות פועלו של אחמד "גראן". במפעלו המדיני-דתי-צבאי הצליח אחמד "גראן" להעלות את האסלאם באפריקה לדרגת מסר פוליטי אחדותי. הוא ניצל את תנאי הבסיס במדינה לצורך כך. חולשתה של אתיופיה והזדמנות לרישתה, התעוררות דתית שהוקרנה מחצי האי ערב, מנהיגותו הכריזמטית ונוכחותם של העותמאנים העוצמתיים סייעו לו להשיג את מטרותיו. למעשה, בהעדר תשתית מקומית של אסלאם ממוסד, קרס מפעלו משפחה תנופתו הראשונית.

בטרם נרחיב על אסלום המרחב באתיופיה, ננסה להבהיר בקצרה מושגים מרכזיים:

אסלאם

אסלאם היא אחת משלושת הדתות המונותאיסטיות ומבוססת על ספר הקוראן. לפי האיסלאם, הקוראן הוא דבר אלוהים חיים שנגלה למוחמד באמצעות המלאך גבריאל במהלך עשרים ושתיים שנות שליחותו, כך שהקוראן הוא בעצם ספר הקודש של האיסלאם. הקוראן לקוח מן "הלוח הגנוז" שהוא הספר ממנו נגזרו גם התורה והברית החדשה. הקוראן קורא לאדם להכיר בריבונותו של אללה ולקבל את מרותו ומנחה אותו בכל תחומי החיים. המוסלמים רוחשים אהבה והערצה רבה לקוראן וקריאת הקוראן מהווה חוויה דתית עבורם³.

² ארליך, ח., סלמון, ה., קפלן, ס. (2003). "אתיופיה נצרות, אסלאם, יהדות". האוניברסיטה הפתוחה
³ Holt, P. M., Ann, K. S. Lambton, Lewis, B. (1970). "The Cambridge History of Islam". Cambridge University Press, Vol 2B.